

Sprogguide – sådan lykkes du med
udenlandske medarbejdere

Dansk på jobbet

Sætter du ingeniøren til at vaske gulv?

Vidste du, at det godt kan betale sig, at dine udenlandske medarbejdere lærer dansk?

Erfaringer fra andre arbejdspladser viser, at gode danskundskaber skaber trivsel. Samtidig giver det dig mulighed for at løfte medarbejdernes faglige niveau til det, din virksomhed har brug for.

Medarbejdere med udenlandsk baggrund har ofte en god uddannelse og erfaring med fra deres hjemland. På grund af manglende danskundskaber ender de dog ofte med at arbejde langt under deres uddannelsesniveau.

Hvem ved; måske har du sat en ingeniør til at vaske fabriksgulvet?

Denne sprogguide er udviklet til at give dig et let og overskueligt overblik over dine muligheder, når du vil have løftet dine udenlandske medarbejders danskundskaber via danskundervisning.

Fra virksomhed til virksomhed

” Hvis vi får danskundervisning her på vores arbejdsplads, så kan vi lære mere om vores opgaver. Vi kan forstå dem bedre end før og måske også lære om, hvordan man kan løse dem. Vi kan lære mere vedrørende vores job.

*Adriana-Raluca Olaru
Logistikassistent
Reitan Distribution A/S*

Allan Ravn
Lagerchef
Reitan Distribution A/S

**Reitan
Distribution**

” Optimal udnyttelse af medarbejdernes kompetencer og udviklingspotentiale

Vi ansætter bredt, fordi vi vil have vores team til at være alsidigt. Medarbejdere fra udlandet har vist sig at være proaktive og engagerede. De giver en positiv stemning til vores forretning. Det bringer mange forskellige visioner frem og skubber os fremad sammen.

Vi tilbyder dansk til vores medarbejdere i arbejdstiden, fordi:

- Alle kan og skal være en del af holdet. Det er målet og lysten hertil, der skal drive energien for fælles succes
- Vi ønsker medarbejdere og kolleger, der vil udvikling
- Dansk er et krav for at slippe medarbejderen fri til intern udvikling, kurser og uddannelse
- Vi skal kunne samles omkring kaffemaskinen med dansk som hovedsprog
- Danskundervisning giver bedst mulig basis for personlig og fælles kompetenceudvikling
- At lære dansk er en naturlig del af at opleve Danmark og vores arbejdskultur, de danske forhold, dansk løn og den danske kultur

Kom godt i gang

1

Kontakt dit lokale sprogcenter

Tag kontakt til jeres lokale sprogcenter og/eller Netværkslokomotivet - se kontaktoplysninger på bagsiden.

2

Uforpligtende møde

Mød dit lokale sprogcenter og/eller Netværkslokomotivet til en snak om jeres behov for dansk på jobbet.

3

Afdækning af medarbejdernes sproglige niveau

Når sprogcentret har afdækket medarbejdernes niveau, får I et tilbud om undervisning.

4

Overblik

Økonomi og udvælgelse af medarbejdere, som skal tilbydes undervisning.

5

Undervisning

I bestemmer tid og sted. Mål og indhold i undervisningen aftales mellem jer og sprogcentret.

6

Test og evaluering

Herunder opfølgning med jer om det videre forløb.

Fra virksomhed til virksomhed

Evnen til at tale og forstå dansk giver en god work-life-balance, og det bidrager til at binde alle på arbejdspladsen bedre sammen.

Selvom vi har engelsk som koncernsprog, er vi meget opmærksomme på, at vores udenlandske medarbejdere skaber sig en god tilværelse her i Danmark og knytter sig til vores land.

Vi finansierer ikke undervisningen, men hjælper til og stimulerer til at komme i gang.

Lige nu har vi et ægtepar godt på vej med sprogundervisning. Det har åbnet en ny forunderlig verden for dem. Vi taler masser af engagement og motivation, forbedret livskvalitet, en glad familie og – set fra vores perspektiv – velfungerende medarbejdere og øget trivsel.

” En glad familie og medarbejdere, der trives

Jens Eybye
HR- og kompetencechef
Yding Grønt A/S

Undervisningsmuligheder

Danskundervisning på jeres præmisser

- skræddersyet og fleksibel undervisning
- fokus på arbejdspladsens og medarbejdernes specifikke behov
- inddragelse af fagudtryk fra jeres branche

"Jeg og min familie føler os taget godt imod med introduktion til kulturen og undervisning i sproget. Det hjælper os med at etablere et arbejdsliv og et hverdagsliv i Danmark"

Kernji Sota
Ingeniør

Danskuddannelse

- Er for medarbejdere, der ikke kan dansk eller som har brug for at lære mere dansk
- Medarbejderne deltager i undervisning på det niveau, der passer til den enkelte
- Medarbejderne lærer at tale, udtale, forstå, læse og skrive dansk
- Undervisningen tager udgangspunkt i emner fra hverdagen og dansk på jobbet

FVU*

- Er for medarbejdere, der kan tale, forstå og skrive dansk på et grundlæggende niveau
- I undervisningen styrker medarbejderne deres evne til at tale og forstå dansk, og de bliver bedre til at kommunikere med kollegerne og andre, de er i kontakt med
- Efter et forløb på FVU-start kan medarbejderne fortsætte på FVU-læsning, FVU-matematik, FVU-digital eller FVU-engelsk.

* FVU: Forberedende
Voksenundervisning

Hvad koster det?

Danskuddannelse

Udenlandske medarbejdere har ret til et kommunalt tilbud om danskuddannelse, når de har lovligt ophold i Danmark. Tilbuddet fremsendes elektronisk i e-boks til medarbejderen, og gælder i 5 år.

Kommunen afholder udgiften, der er en egenbetaling på 2.000 kr. pr. modul.

Der er mulighed for at søge løntabsgodtgørelse via Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) efter gældende regler.

Som arbejdsgiver bør man motivere sine udenlandske medarbejdere til at tage imod tilbuddet om danskuddannelse. Ofte kommer danskundervisning som tredje prioritet efter arbejde og familie.

Erfaringer viser, at en del medarbejdere ikke får brugt retten til danskuddannelse i løbet af de første fem år. Herefter er der ikke længere offentligt tilskud til undervisning, og prisen kan være mellem 8.000-14.000 kr. pr. modul.

Der skal opmuntring og forklaringer til, for at den udenlandske medarbejder forstår, at retten til at lære dansk udløber, og at det er en uhensigtsmæssig strategi at vente med at gå i gang.

Netværkslokomotivet kan hjælpe dig med at motivere dine medarbejdere til danskundervisning.

FVU

Der er ikke deltagerbetaling på FVU, og der er mulighed for at søge løntabsgodtgørelse via Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) efter gældende regler.

Nu vil de lære dansk

Stasys og Airida fik et tilbud om danskundervisning i 2011.

Dengang troede de, at de ville arbejde kort tid i Danmark og derefter rejse tilbage til Litauen. Så de tog ikke imod tilbuddet om dansk, de prioriterede arbejdet i stedet for. Men tiden gik, og de fik børn som nu er startet i den danske folkeskole.

Nu oplever de behovet for at tale dansk. Stasys og Airida har derfor valgt selv at betale for deres danskundervisning. En stor udgift for et ægtepar, som deres arbejdsgiver hjælper dem med ved at betale via bruttolønsordningen.

Stasys og Airida er ansat hos Yding Grønt A/S.

Muligheder for tilskud

Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU)

Arbejdspladsen kan søge Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) efter gældende regler. Som udgangspunkt kræver det mindst 26 ugers ansættelse. Se de gældende regler og satser på www.svu.dk.

Kontakt jeres lokale sprogcenter for mere information.

Kompetencefonde

Hvis arbejdspladsen har overenskomst, kan der være mulighed for at søge tilskud fra kompetencefonden på området. Tilskuddet udbetales, når kurset er gennemført.

Kontakt jeres arbejdsgiverorganisation eller fagforening.

Jobrotation

Har I svært ved at undvære medarbejdere til kurser? I jobrotation deltager fastansatte medarbejdere i undervisningen i arbejdstiden, mens ledige ansættes som vikarer i uddannelsesperioden. I 2019 er jobrotationsydelsen 189,51 kr. pr. time for både offentlige og private arbejdspladser.

Kontakt jeres lokale jobcenter for at høre mere om ordningen og de gældende regler.

Gode råd til succes med dansk på jobbet

1. Tal dansk
2. Vær tålmodig
3. Brug et simpelt sprog
4. Tal langsomt og tydeligt
5. Ret ikke en fejl - gentag i stedet det rigtige
6. Omformulér, hvis en besked ikke er forstået
7. Spørg ikke "har du forstået opgaven?" - bed om en genfortælling

Vidste du at...

- antallet af udenlandske statsborgere, der er beskæftigede i Danmark, er steget fra 134.334 personer i 2008 til 215.753 personer i 2018?
- antallet af arbejdsskader hos polske medarbejdere på danske arbejdspladser er steget med næsten 50 procent fra 2012 til 2017?
- antallet af rumænere, der kommer til skade på danske arbejdspladser fra 2012 til 2017 er steget med mere end 100 procent.

Kilde: Arbejdstilsynet, Jobindsats.dk og Videncenter for Arbejdsmiljø

Lav en sprogpolitik

En sprogpolitik er kort sagt en fælles aftale mellem medarbejdere og ledelse om, at der tales dansk på arbejdspladsen.

Der er mange forskellige måder at udforme en sprogpolitik på. Det vigtigste er, at alle parter kan se sig selv i den og bakker op om den.

Eksempel på en sprogpolitik

"På vores arbejdsplads taler vi primært dansk. Dansk er vigtigt i forhold til vores og din sikkerhed, den kvalitet og det kompetenceniveau, vi ønsker, samt muligheden for, at du kan være en del af det sociale fællesskab på vores arbejdsplads. Kan du ikke et tilstrækkeligt dansk svarende til danskuddannelse 2 modul 3, skal du deltage i dansk-undervisning i arbejdstiden. Herefter har du pligt til at tale dansk, når du er på arbejde."

Nimmiprasad

"Nimmiprasad er ansat som kvalitetsingeniør på vores fabrik i Silkeborg, og har derfor sin daglige gang blandt produktionsmedarbejdere.

Vores koncernsprog er engelsk, men mange, især produktionsmedarbejdere, føler sig mere trygge ved at kommunikere på dansk.

For bedre at kunne integrere sig privat og på arbejdspladsen, ønsker Nimmiprasad også selv at lære dansk, og det vil vi gerne støtte op om."

Caspar Houborg Mundbjerg
Senior Logistics Manager
Danfoss A/S

Nimmiprasad er ansat som kvalitetsingeniør hos Danfoss

Økonomi - eksempel på medarbejder ansat i en virksomhed med Industriens Overenskomst

Danskuddannelse	I arbejdstiden (forudsætter ret til SVU)	Ift. aftalt uddannelse jf. overenskomst (Eksempel fra IKUF)	Ift. selvvalgt uddannelse jf. overenskomst (Eksempel fra IKUF)	I fritiden
Timeløn eksempel	155,-	-	155,-	0,-
Deltagerbetaling	0,- / (2.000,- pr. modul) *	-	0,-	2.000,- pr. modul
Depositum	1.250,-	-	0,-	1.250,-
Tilskud	94,16 (SVU sats pr. 30.10.2019)	-	85 % af bruttoløn **	0,-
Virksomhedens udgift	60,84 pr. time	-	0,-	0,-
Medarbejderen får udbetalt	155,- pr. time	-	171,46 pr. time inkl. fritvalgskonto, ferietillæg, pensionsbidrag	0,-

Ovenstående beregninger er vejledende, og der tages forbehold for ændringer i lovgrundlag og overenskomstaftaler.

*) Dækkes af SVU, hvis man opfylder betingelserne for SVU-tilskud.

**) Tilskudsgrundlag beregnes af bruttoløn (løn, fritvalgskonto, ferietillæg, pensionsbidrag – evt. tilskud fra SVU modregnes).

Mohamed Najib

Jeg har gået til FVU-Start, og nu går jeg til FVU-læsning. Jeg kommer en eller to gange om ugen på sprogskolen, fordi i mit arbejde skal jeg både skrive, læse og snakke med mine kolleger, og nogen gange forstår jeg ikke, hvad de siger, eller hvad de skriver.

Jeg synes, at FVU-læsning er en rigtig god måde at lære at læse og skrive mere. FVU hjælper også med grammatik og diktat, og jeg kan kommunikere med kollegaer fra forskellige lande.

Mohamed er ansat på Dansk Wilton, som sætter pris på, at Mohamed forsat går til danskundervisning.

Økonomi - eksempel på medarbejder ansat i en virksomhed med Industriens Overenskomst

FVU-undervisning	I arbejdstiden (forudsætter ret til SVU)	Ift. aftalt uddannelse jf. overenskomst (Eksempel fra IKUF)	Ift. selvvalgt uddannelse jf. overenskomst (Eksempel fra IKUF)	I fritiden
Timeløn eksempel	155,-	155,-	155,-	0,-
Deltagerbetaling	0,-	0,-	0,-	0,-
Depositum	0,-	0,-	0,-	0,-
Tilskud	117,70 (SVU sats pr. 30.10.2019)	155,-	85 % af bruttoløn **	0,-
Virksomhedens udgift	35,- pr. time	0,-	0,-	0,-
Medarbejderen får udbetalt	155,- pr. time	155,- pr. time	171,46 pr. time inkl. fritvalgskonto, ferietillæg, pensionsbidrag	0,-

Ovenstående beregninger er vejledende, og der tages forbehold for ændringer i lovgrundlag og overenskomstaftaler.

*) Dækkes af SVU, hvis man opfylder betingelserne for SVU-tilskud.

**) Tilskudsgrundlag beregnes af bruttoløn (løn, fritvalgskonto, ferietillæg, pensionsbidrag – evt. tilskud fra SVU modregnes) Udbetales når kurset er gennemført.

De Danske Sprogcentre

er en brancheforening med over 50 statsgodkendte sprogcentre fordelt over hele landet. Sprogcentrenes kerneydelse er erhvervsrettet danskundervisning for voksne udlændinge, og herudover tilbyder mange af sprogcentrene et bredt udvalg af kurser fx med fokus på det danske arbejdsmarked.

Sprogcentrene er som de eneste godkendt af staten til danskuddannelser og ministeriets officielle afgangsprøver, der giver mulighed for at opnå permanent opholdstilladelse og statsborgerskab. Læs mere på dedanskesprogcentre.dk

Netværkslokomotivet

vejleder og motiverer offentlige og private virksomheder til at opkvalificere medarbejdere, som har svært ved at læse, skrive, regne og bruge it og engelsk.

Netværkslokomotivets ydelser er betalt af Statens statspuljemidler og derfor gratis at benytte. Læs mere på netvaerkslokomotivet.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Arbejdsmarkedskontorerne (AMK) er en del af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR). AMK Midt-Nord, AMK Syd og AMK Øst arbejder med at understøtte en sammenhængende virksomhedsindsats for eksempel i forbindelse med større rekrutteringsopgaver og efter- og videreuddannelse af medarbejdere og ledige (VEU).

Arbejdsmarkedskontorerne bistår også, via Workindenmark, virksomheder med international rekruttering inden for områder med mangel på arbejdskraft. Læs mere på star.dk

De Danske Sprogcentre og Netværkslokomotivet er operationelle i projektet med sparring fra AMK kontorerne.